

Final d'etapa

Lluís Bou, periodista del diari AVUI

ABRIL 10 NÚM 308

La reforma de l'Estatut era una reivindicació d'ERC des del 1980. Heribert Barreira la va plantejar a Jordi Pujol la primera legislatura com a condició per al seu pacte de govern, però el líder de CiU li va anar donant allargues. Josep-Lluís Carod va fer el mateix en la darrera legislatura de Pujol, quan va oferir un pacte als nacionalistes a canvi de la reforma estatutària, però l'exlíder de CiU va optar pels acords puntuals amb el PP per esquivar aquest planejament. No se'n refiava, hi veia massa riscs, i va preferir assumir el cost de pactar amb els populars.

A Pujol se l'ha d'interpretar sempre des del sentit d'Estat del polític que sacrifica la tàctica del dia per l'estratègia d'una dècada. No va creure mai en l'aposta de fer un nou Estatut, perquè estava convençut que podia tenir un efecte bumerang contra l'autogovern, tal com ha succeït.

Però, és clar, la història és molt fàcil analitzar-la a pilota passada. I la reforma de l'Estatut va mantenir una gran aurèola mentre no se'n va obrir la capsa, mentre es va mantenir l'esperança que acabaria

amb la negociació del peix al cove que ja cansava al catalanisme. Mantenia la il·lusió d'una relació bilateral entre Catalunya i Espanya.

Pasqual Maragall, que era un polític sobretot intuïtiu, amb olfacte, era tan conscient del suc que podia treure de l'aposta per reformar l'Estatut, que va aprofitar-la com ningú. Arran de la negativa de Pujol, va posar els fonaments del tripartit usant precisament la reforma estatutària. Amb aquest compromís va aconseguir decantar la direcció d'ERC cap als socialistes, fent als republicans una pista d'aterratge, amb un pacte que va fer amb Josep Huguet al Parlament. Una segona pota de la futura coalició de govern, també impulsada per Maragall, va ser que PSC, ERC i ICV es presentarien junts al Senat amb la denominada Entesa Catalana de Progrés. Els electors dels tres partits

"La reforma de l'Estatut va mantenir una gran aureola mentre no se'n va obrir la capsa, mentre es va mantenir l'esperança que acabaria amb la negociació del peix al cove"

s'acostumarien així a veure les tres sigles juntes. Tot això succeïa l'any 2000, tres anys abans de la formació del primer tripartit, que va situar Maragall a la presidència de la Generalitat. CiU no va saber, o no va poder, interpretar tots aquests moviments que volien fer un projecte al tripartit. Estava centrada a dirimir la complexa successió de Pujol, que finalment va recaure en Artur Mas.

Després del pacte de l'autogovern entre Maragall i ERC, la reforma de l'Estatut va ser assumida per CiU, el suport de la qual era imprescindible per tirar endavant el

projecte al Parlament. Mas en va proposar també un contingut i es va situar en el carril ja del tot evident que Catalunya debatria una reforma estatutària.

A partir d'aquí ja coneixen com van anar les coses. La negociació complicada al Parlament, que Maragall va tirar endavant amb el recel de José Montilla i li va costar la presidència, les retalles després a Madrid en la negociació al Congrés, tot i la promesa que havia fet José Luis Rodríguez Zapatero, i la trinxadissa final al TC pels recursos bessons de Mariano Rajoy i Enrique Múgica. L'Estat ha estat finalment molt més fort del que es pensaven els partits catalans, tal com sospitava Pujol. El resultat final serà que el Tribunal Constitucional retallarà fins i tot aspectes de l'Estatut del 1979, com la immersió lingüística, sense que Zapatero mogui ni un dit per impedir-ho. No sentenciarà només que el nou Estatut quedi desballestat. Confirmarà que la via d'augmentar l'autogovern a través de la reforma estatutària, independentment del contingut, és impossible per culpa del PP i del PSOE. No

només qüestionarà l'Estatut, al marge que sigui més o menys ambiciós, sinó que en quedarà morta la fórmula. La que va servir de fonament del pacte polític del tripartit.

Aquell pacte forjat l'any 2000 arriba a la seva fi 10 anys després. Ja no és només que el tripartit no hagi tingut un projecte comú de país, com diu Ernest Maragall, i que l'hagin degradat els problemes de gestió. Ara pot perdre fins i tot la pista d'aterratge que Maragall va idear perquè ERC s'hi avingues. Allà on tot va començar.